

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Uredništvo za Trst:
Ulica Valdirivo 35/II., Tel. 29210

Poštno ček. račun: štev. 9-12410
Cena: Posamezna štev. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 36

Gorica - 6. septembra 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Jugosl. komunizem v iskanju nove poti

Jugoslovansko komunistično državno vodstvo je zajadralo po svojem prelomu z Moskvo v kaj nevarne vode. Boljseviška Rusija ter kominformistični sateliti so očetili proti Titu in njegovi gardi besno živčno vojno, da bi vžgali plamene revolucije v sami Jugoslaviji. Nedavni grozilni govorji Molotova in Vorošilova so le člen v verigi groženj. Tito je kot bister učenec moskovske šole prav dobro doumel, da sovjetska anatemata ne pozna odpuščanja in da z Moskvo ni poravnave. Po kratki medigradnji »vzvisele izolacije« ter »neodvisne politike« pšeničnega zrna med dve mačinskim kamenoma je prešel v območje zapadnega bloka. Titovi so se seveda jasno zavedali, da jim bo to uskočilo utisnilo neizbrisljivi žig izdajstva nad načrti svetovnega komunizma, zato so se skušali kritizirati pretrganim zagotavljanjem, da so slej ko prej dosledni marksisti, in da će je kdo zagrešil odklon od pristnega marksizma, je to edini Stalin. Res je, so dostavljeni, da so se naslonili na Zapad, to pa radi suše, ki je povzročila v Jugoslaviji težko pomanjkanje; sicer pa da sprejemajo pomoč brez vsakega pogaja in brez najmanjšega vmešavanja v jugoslovansko notranjo politiko.

»Božja modrost«, pravi sv. pismo, »se igra na krogu zemlje. »Včasih se poigra tudi s sovražniki božjimi. Tito in njegovi so bili res čudovito izigrani: bili so komunisti »prve ure«; šli so skozi moskovske šole teoretičnega boljsevizma ter skozi preizkustveni laboratorij boljseviškega dejstvovanja za španske vojne; da bi upostavili v Jugoslaviji komunistično diktaturo so pognali v smrt milijon sorokakov in zakrivili opustošenje lastne domovine; radi lepih Stalinovih oči so med vojno poklali nešteto bratov, ki so odklanjali boljsevizem in ki niso hoteli peti: »Slovenija, sovjetska boste ti!« Malikovanje Stalina in Tita je prišlo tako daleč, da so pred njunimi slikami začigali svečke ter da so z bogokletnim parafrasiranjem očenasa primerjali Stalina z Bogom Očetom in Tita z Bogom sinom... In tedaj se je zgodilo, da je Stalin preklet Tita, proglašiš ga za razkolnika, fašista, lakaja kapitalistov...«

Jugoslovansko komunistično vodstvo se je znašlo v kaj tragičnem parodoku: nadoslednjevi marksisti so bili nepreklicno obsojeni za nekomuniste, proskribirani izvanjanje petletke, ki bi moralno izvršiti dokončno elektrifikacijo, industrializacijo ter socializacijo države, je dejansko privelo Jugoslavijo na rob gospodarske propasti; pomoči je bilo treba prisiti pri zapadnih velesilah, katere je malo prej ves jugoslovanski propagandni stroj proglašal za kapitaliste, vojne hujšače, sovražnike delovnega ljudstva.

Titoveci so kljub vsemu ostali komunisti, čeprav jim Moskva tega ne priznava. Policijski minister za Slovenijo Boris Kraigher je v svojem govoru v skupščini v Ljubljani, ju-

nija 1951, odločno povdaril, da ostaja jugoslovanski režim pristno komunističen, da sploh ni govor o kakem »popuščanju ali vračanju na staro« in da ostane v polni veljavni »socialistična demokracija ene stranke«. Kritični mednarodni in notranji gospodarski položaj jih je sicer prisilil, da so začasno zapustili nekatere radikalne pozicije integralnega komunizma, h katerim se pa mogočno pourniti čim mogoče, seveda če jih tok življenja ne zanesne predalec. Ta tok jih danes usmerja, kot se zdi, v socialistične vode levega krila angleškega laburizma. Jugoslavijo so zadnje čase obiskali številni angleški laburistični levicarji, kot Crossman, Barbara Castle, in se zlasti Bevan, najbistrejši eksponent teh levicarjev, ki je bil več časa gost Milovana Djilasa, največjega teoretičnika jugoslovanskega komunizma.

Jugoslovanski komunizem preživila tako globoko notranjo krizo, ki se javlja v izrazitem nasprotju med marksističnim dogmatizmom in med usodnimi časovnimi potrebami, med komunistično mistiko in med živim življenjem. Pod političnim vidikom se je jugoslovanski komu-

De Gasperi zopet v Rimu

Ministrski predsednik De Gasperi se je vrnil v Rim s poletnih počitnic. S tem se je zopet začelo s polno paro politično in diplomatsko življenje v italijanski prestolnici. Najtežja vprašanja, ki nujno čakajo na rešitev so mezdni spor državnih uslužencev in revizija mirovne pogodb, podpisane v Parizu leta 1947. To bi De Gasperi moral doseči na svojem obisku v Ottawi in Washingtonu. V zvezi z revizijo mirovne pogodbe je posebno pereče vprašanje Trsta, ki se zdi skoro nerešljivo, če bodo trije zapadni zaveznički vztrajali pri Bidaultovi znani izjavi iz leta 1948 proti stališču Jugoslavije, ki ne pusti, da bi Tržaško ozemlje prišlo meni nič tebi nič zopet pod Italijo. S te strani bi revizija mirovne pogodbe kršila interes tretjega, in to celo zmagovalca v zadnji vojni. Zaradi tega je imel prav De Gasperi, ko je zastopnikom istrskega CLNa povedal, naj ne pričakujejo glede Trsta kakih čudežnih rešitev.

Pri vsem kričanju okrog STOja, za in proti, se človeku vriva pomislek: del italijanskega naroda živi na Malti, v svobodni in neodvisni državi, del ga živi v Švici, v svobodni in neodvisni državi, in nihče ne protestira in se zaradi tega ne zgraza. Zakaj bi Italijani ne smeli živeti tudi v Svobodnem tržaškem ozemlju, v svobodni in neodvisni državi?

Bogokleten pisatelj izgnan iz Švice

Casopisi poročajo iz Berna, da je švicarska vlada odredila trajen izgon iz zvezne države francoskega pisatelja Pierra Marreca. Obenem so švicarske oblasti prepovedale javno zborovanje, ki bi se imelo vršiti v Genfu in ki se ga je nameraval tudi Marrecovo bogokletno knjigo »Sortez de Babylone« (Pojdite iz Babilona!), v kateri opisuje katoliško Cerkev kot sovražnico božja.

nizem že preseljal iz vzhodnega bloka preko »vzvisele izolacije v zapadni blok. Bo li ista jugoslovanska »progresivna demokracija« z enakim dialektičnim razvojem prešla s pozicijo radikalnega komunizma preko skrajnega socializma in laburizma? Dejstvo je, da se današnji jugoslovanski režim kaj rad naziva »socialističen« in da često proglaša za svoj končni cilj ustvaritev »socialistične demokracije, »socializmac. Je to le prehodna stopnja v laburizem? Odgovor na to vprašanje ne bom dali ne mi in niti ne Tito, pač pa deroči tok življenja, ki je po božjem pripuščenju močnejši in odločilnejši od krhkih človeških snovanj in utopij, saj v njem in po njem se v zgodovini javlja - Bog.

Dve važni konferenci

Ta teden se vršita dve važni konferenci, ki bosta brez dvoma imeli velik vpliv na mednarodno življenje. Prva je konferenca za sklenitev miru z Japonsko, druga pa je letna konferenca angleške Trade Union.

Konferenca v San Franciscu se je začela v torek 4. sept. O njej je ameriški zunanjji minister Acheson dejal: »Konferenca v San Franciscu, ki bo razpravljala o mirovni pogodbi z Japonsko, bo preizkušnja, ki bo pokazala, katere države res želijo mir in katere ga ne želijo. Prepričan sem, je dejal Acheson, da bo večina držav, ki bodo

sodelovale na konferenci, podpisala pogodbo, kajti ta pogodba je dokaz, da vsi svobodni narodi želijo mir in svobočnost. Pogodba je plemenita, stvarna ter nudi Japonski krasno priliko. Enainpetdeset držav od 54 povabljenih je sprejelo povabilo za udeležbo na konferenci. Predvideno je, da bo trajala 4 dni do 8. sept.

Vendar je še v torek na otvoritveni dan konference, ko je govoril predsednik Truman, vladala še velika negotovost in tudi zaskrbljenost, kaj bo naredila sovjetska Rusija v oviro konferenci. Mnenje je bilo, da bo grozila z novimi komplikacijami v sporu na Koreji. Toda v tem oziru si zavezniki ne obečajo nič posebno novega, kajti utrujuje se prepričanje, da so razgovori za premirje že pogoreli. O tem govorji glasno dejstvo, da je ameriška komisija za premirje odšla že v torskje v Tokio.

Druga važna konferenca je pa ona, ki se vrši ta teden v angleškem mestu Blackpool. Tam zboruje angleška Trade Union, zveza angleških sindikatov, v kateri je včlanjenih več kot osem milijonov delavcev. Tudi to zborovanje je važno, ker se bo moralno izreči o angleški zunanjji in notranji politiki, ki jo vodi laburistična stranka, to je stranka angleških delavcev. Bodo zastopniki teh slednjih izrekli vladi zaupnico in odobrili njen politiko oboroževanja, zvez z Ameriko, ponovne oborožitve Nemčije in Japonske? Ali pa bodo rajši sledili Benetu, ki odločno zavrača takšno politiko angleške vlade ter hoče znizati stroške za oborožitev, prepovedati ponovno oborožitev Nemčije in Japonske ter doseči mirovno poravnavo sporov s sovjetsko Rusijo? O tem bo odločal sedanj kongres Trade Union in njegove odločitve bodo imeli vpliv na celotno usmerjenje angleške in zato tudi svetovne politike.

Pomoč Jugoslaviji

Ameriški dnevnik Christian Science Monitor je objavil 28. avgusta uvodnik, v katerem navaja razloge za pomoč Jugoslaviji.

»Koliko pomoči — piše list — naj dajo Združene države Titovi vlasti v Jugoslaviji?« To vprašanje je postalno še bolj nujno v zvezi z obiskom Trumanovega zastopnika Harrimana pri predsedniku jugoslovanske vlade.

Nobenega dvoma ni, da je Titova vladavina vsaj v dveh pogledih zelodaleč od ameriškega idealja: je namreč po svojem bistvu diktatura in se naslanja na marksistični socializem. Toda po grozeh bliskih, ki so zadnje tedne prihajali iz ust Kremljevev Molotova in Vorošilova, je po drugi strani jasno, da Titova vladavina bode sovjetski komunizem kakor trn v peti.

V takih okoliščinah je seveda vsakršna pomoč Jugoslaviji preračunano tveganje. Sovjeti lahko državo napadejo in jo pregazijo. Možno je tudi, da bi Tito in Stalin nenačoma spet postala prijatelja. Toda nepočustljivost, s katero so preganjali Trockega, kaže, da je sprava kaj malo verjetna. Po drugi strani pa bi tudi Združene države veliko tvegale, če bi Jugoslaviji to moč odklonile.

Vsekakor drži, da hoče Moskva spraviti Tita z oblasti, ker daje vzpodbudo za nacionalistične težnje med sovjetskimi podložnici. Tito se je odločil, da bo svojo državo odkrito popeljal v zahodni tabor. Izjavil je celo, da bi njegova vojska sodelovala pri obrambi vsake druge države pred napadom, ki bi tudi Jugoslaviji grozil z obkolitvijo. To tem laže razumemo, če se pri svoji sodbi opiram na gospodarski pritisk, kateremu je ta država danes izpostavljena. Ameriška, angleška ter francoska gospodarska pomoč je torej Jugoslaviji potrebna. Obisk Averella Harrimana daje slutiti, da ji je potrebno tudi vojaška pomoč.

Iz Jugoslavije še vedno prihajajo poročila, da se kmetje upirajo Titovemu načrtu za kolektivizacijo zemlje. Morda bi Tito lahko ojačil svojo državo tudi tako, da bi zmanjšal pritisk na svoje rojake ter jim vrnil zemljo, katero bi morali v primeru potrebe braniti. Kaže, da je največja nevarnost v možnosti

podložniškega napada na Jugoslavijo, ker si Sovjeti umisljajo, da bi taka vojna lahko ostala omejena. Nekateri zato menijo, da bi bilo treba februarškemu washingtonskemu svarilu dodati še skupno izjavo Združenih držav, Velike Britanije in Francije, da bi Jugoslaviji prisločile na pomoč, če bi bila napadena.

Pred novo ofenzivo na Koreji

General Ridgway je objavil poročilo vrhovnega stana 8. armade na Koreji, v katerem trdi, da je iz poročil, katera ima na razpolao njegovo poveljstvo, razvidno, da pripravljajo komunisti na Koreji novo ofenzivo. V ta namen so zbrali kakih 40 divizij na fronti in okrog 30 v zaledju. Te divizije so baje sestavljene iz vzhodnoevropskih tako zvanih »prostovoljcev« in so opremljeni s tanki in zrakoplovi najmodernejšega sovjetskega tipa.

Jugosl. časniki v Ameriki

Hrvatski, srbski in slovenski proletari komunistični časniki, ki žive v svobodi v Ameriki, so v začetku julija ustanovili svojo posebno stanovsko organizacijo, ki nosi naslov »Društvo svobodnih srbskih, hrvatskih in slovenskih časnikov« v Ameriki. Društvo je bilo prijavljeno v oblastem in ameriškim stanovskim tovarišem, ki so novico, da so se časniki vseh treh narodnosti Jugoslavije združili v skupni organizaciji, sprejeli v velikim veseljem. Predsednik društva je Grga Zlatoper, rodom iz Dalmacije. Poleg njega se nahajajo v odboru še po en Hrvat, dva Srba in dva Slovence. »New York Times« je dne 5. julija 1951 objavil naslednje pismo tega društva:

»V svojem pregledu, ki ga je izdala Associated Press o stanju časopisne cenzure v današnjem svetu in ki je izšel v New York Times-u dne 1. julija, je bilo pravilno podprtjeno, da »Titova vlada drži najstrožjo kontrolo nad tiskom«, nadasle, »da ni v Jugoslaviji dovoljen

noben oposocijski tisk« ter »da liste, ki odhajajo v tujino, strogo pregleda censor ministrstva za informacije«. K temu bi radi dodali še to, da sedanji režim v Jugoslaviji nadaljuje s preganjanjem nekomunističnih časnikov, ki se pri svojem delu nočijo podvreči Titovim željam. Vsi neodvisni časniki, ki so preživeli vojno in so imeli srečo, da so ušli smrti po vojni, a so ostali v Jugoslaviji, so se znašli v ječah in po prisilnih delovnih taboriščih, kjer se še vedno nahajajo in živijo v nepopisno hudi razmerah. Zato se sprašujemo ali bi morebiti naši spoštovani v vplivni ameriški stanovski tovariši ne mogli s pomočjo moralne sile svojega tiska in s svojim osebnim vplivom doseči, da bi prenehalo trpljenje njihovih stanovskih tovarišev v Jugoslaviji.«

Gornje pismo je vzbudilo v javnosti pozornost in komentarje, zlasti ker je New York Times zadnje čase objavil mnogo, za Titovo vlado ugodnih člankov in poročil.

Kam pojdeš v nedeljo dne 9. septembra?
V Števerjan na tabor slovenske pesmi



Sedemnajsta nedelja po binkoštih

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 22, 34-46)

Tisti čas so se sešli pri Jezusu farizeji in nekdo izmed njih, ki je bil učitelj postave, ga je hotel skušati in ga je vprašal: Učenik, katera je največja zapoved v postavi? — Jezus mu je odgovoril: Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljnjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Na teh dveh zapovedih stoji vsa postava in preroči. — Ko so pa bili farizeji zbrani, jih je Jezus vprašal: Kaj se vam zdi o Kristusu, čigav sin je? — Odgovore mu: Davidov. — Reče jim: Kako ga torek David v duhu imenuje Gospoda, ko pravi: „Gospod je rekel mojemu Gospodu: Sedi na mojo desnicu, dokler ne položim tvojih soraznikov za podnožje tvojih nog.“ Če ga torek David imenuje Gospoda, kako je njegov sin? — In nobeden mu ni mogel ne besede odgovoriti in od tega dne se ga tudi nihče ni več držnil še kaj vprašati.

*

V judovski postavi so našeli 613 zapovedi. Težko si je bilo zapomniti vse in še teže je bilo živeti po

njih. Zato so bili med Judi pogosto prepriki, katere zapovedi so za zveličanje res neobhodno potrebine. Tako tudi laže razumemo, zakaj se je nekdo obrnil do Jezusa, da bi izvedel, katera je najbolj važna zapoved. Jezus mu potem pokaže na zapoved ljubezni do Boga. Važno je pa tudi dejstvo, da Jezus s prvo zapovedjo vedno druži drugo — ljubezen do bližnjega.

Boga skoraj vsi kristjani premalo ljubimo. Navadno si ga predstavljamo daleč od nas in se nam zdi, da je neobčutljiv za dokaze naše ljubezni. A v tem se motimo.

Neka mati je nosila v naročju šest tednov starega otroka. Naenkrat pa je skoraj zavriskala od veselja. Otrok se ji je prvikrat nasmehnil, začel jo je prepoznavati. Vsa hvala se je mati pobožno pokrižala. Vprašali so jo, zakaj se je pokrižala. Lepo je odgovorila: »Kakor je mati vesela, ko zapazi prvi nasmeh na obrazu svojega otroka, tako je tudi Bog vesel vsakega dejana ljubezni, ki se dviga k njemu z zemlje.«

Bog je ljubezen sama in zato želi od ljudi predvsem ljubezni. Naše misli naj se mudijo pogosto pri njem. Nešteto imamo prilik: Pri delu, na poti, pri knjigi. Povsod se

razodeva božja vsemogočnost in skrb do nas. Bog hoče vse naše misli. Vsaj nekaj naših misli vsak dan mora biti Bogu naravnost posvečenih. Druge naj bi bile posvečene vsaj posredno z dobrim namenom, ki naj bi ga naredili vsako jutro. Z dobrim namenom povemo Bogu, da hočemo njemu posvetiti ves naš dan: molitev, delo in trpljenje.

Tudi naše sreča naj skuša čutiti ljubezen do Boga. Če bomo gledali v Bogu svojega dobrega očeta, ki za nas skrbi, ki nas ljubi, ki nam želi vse dobro, potem naše sreče ne bo moglo ostati čisto mrzlo.

Če bomo ljubili Boga z mislimi in s srcem, potem se bo ta ljubezen prav gotovo pokazala tudi v naših delih.

Ljubezen nas najbolj približuje Bogu in nas varno vodi k Njemu. Po ljubezni vodi pot k večni Ljubezni v nebesih.

NEDELJSKA MOLITEV

DAJ SVOJEMU LJUDSTVU, PROSIMO, GOSPOD, DA SE BO VAROVALO OKUŽENJA SATANOVEGA IN BO ZA TEBOJ, EDINIM BOGOM, HODILO S ČISTIM SRCEM.

Koledar za prihodnji teden

9. septembra. NEDELJA. 17. pobinkoština; Peter Klaver, spoznavalec.

- 10. PONEDELJEK: Nikolaj Toletinski.
- 11. TOREK: Milan, škof.
- 12. SREDA: Ime Marijino.
- 13. ČETRTEK: Filip, mučenec.
- 14. PETEK: Povišanje sv. kriza; sv. Ciprijan, m.
- 15. SOBOTA: Sedem žalosti Device Marije.

Položaj kat. Cerkve v Jugoslaviji

Verige so ostale iste

»Pri nas vlada verska svoboda,« je reklo Tito ameriškemu novinarju. In smeje je dodal: »Cel dan lahko slišite zvonjenje zvonov po cerkvah!«

Tudi v Moskvi so leta 1926. zvonili cerkveni zvonovi, ko se je Cerkev umikala v katakombe.

Medtem ko je po prelому z Moskvo jugoslovanska zunanja in notranja politika ubrala vsaj deloma novo pot, je verska politika ostala nespremenjena. Nasprotno, zdi se, da se je titovsko protiversko stališče prav zadnje čase še poostriло. Kot bi bilo versko polje ono, kjer Tito lahko brez nevarnosti izvaja svoj integralni komunizem in tako dokazuje kominformističnim boljševikom, da ni nič manj marksističen, kot so oni. Cerkev nima topov, duhovniki ne grizejo, najboljši verniki ne vršijo sabotaž — cerkevna tla so idealni prostor za komunistične poizkusne operacije na živem mesu.

Jugoslovanska cerkvena politika je tudi danes navdahnjena z neokrnjenim sovraštvom do katoliške Cerkve. V polni veljavci so ostali vsi ukrepi in zakoni, ki so bili povzeti takoj po vojni. V veljavci so ostale obsodbe škofov, duhovnikov in redovnikov: v jugoslovenskih ježah zdihuje, poleg nadškofa msgr. Stepinca, še vsaj 300 kat. duhovnikov; v polni moči so odlokni, s katerimi so bili razpršeni redovi ter zaplenjeni samostani; vsaj kakih 200 bivših samostanov služi še vedno za kinodvorane, zavetja, zabavišča; nespremenjeni so ukrepi in zakoni, s katerimi so bile zatre katoliške sole in zaseženi katoliški zavodi in semešča: izredno bolestno je dejstvo, da v vsej Sloveniji ni niti enega malega semešča, kjer naj bi se vzgajal duhovniški naraščaj; še vedno veljajo omejitve pri pouku krščanske nauke zunaj in znotraj cerkvenih poslopij: za vsak prestopek plača duhovnik nekaj tisočakov globe; še vedno traja zatrje katoliškega tiska, uničenje katoliških organizacij, zaplemba cerkvenega premoženja, itd.

Časopisna gonja vedno enaka

Protiverska gonja ni v ničemer popustila. Lansko leto je jugoslovansko časopisje ob vsaki priliki napadalo Vatikan, Cerkev, papeža; grobo se je norčevalo iz svetega leta; kljub uradnemu sporočilu, da se dovoljuje romanjenje v Rim za svetletni odpustek, se nihče ni mogel udeležiti rimskega romanja; posebno ostri so bili izpadi jugoslovenskega časopisa ob slovenski proglašitvi Marijinega vnebovzetja ter ob pripravah za beatifikacijo papeža Pija X., katerega so označevali za glavnega krivega prve svetovne vojne in za sovražnika Jugoslovanov. Tudi letos ni bila časo-

pisna gonja milejša: ostri napadi na sv. stolico in na katoliške škole; lepa vrsta procesov proti duhovnikom, med katerimi je zaslovel oni proti zagrebškim bogoslovem; praktično onemogočevanje birmovanja, romanjenja, procesij, cerkvenih slovesnosti. Tipičen primer: sto in sto ovir, da bi otežkočili slovesni prenos Marijine podobe na Sv. goro.

Poizkus „narodne cerkve“

Izredno bolesten je položaj kat. Cerkve v Sloveniji. Izvor vse nesreč je usodna napaka, ki so jo zgrešile slovenske komunistične oblasti. V kričecem nasprotju s cerkvenim pravom in brez vsakega pristanka pristojne cerkvene oblasti so izsilile od pešice »ljudskih duhovnikov« ustavnitev tako zvanega »Ciril-metodijskega društva kat. duhovnikov LRS« (CMD). Namen državne oblasti je bil, da bi preko CMD kontrolira vse versko življenje v Sloveniji, ne meneč se ne za sv. stolico in ne za zakonito cerkveno hierarhijo (škofje, ap. nunčije v Beogradu). V bistvu je šlo za »narodno cerkev«, vpreženo v državni voz. Sv. stolica je najprej ohranila državno glasilo »Biltene« in nato je izobčila vodilne duhovnike. CMD je bilo s tem diskreditirano v očeh katoliške javnosti. Toda komunistična oblast vzdržuje z vsemi sredstvi spački pri življenju. Povečala je pritisk na duhovnike, naj se včlanijo v CMD; vpisanim je naklonila vse mogoče olajšave: dala jim je živilske nakaznice, nakazala državno plačo, jim ustanovila posebno »nabavno-prodajno zadružbo«, jim dovolila pouk kršč. nauk... S tem pa je postal silno težaven položaj duhovnikov nečlanov, ki so ostali brez sredstev, načrtovani v izvrševanju svojih dolžnosti, proglašeni za sovražnike ljudske oblasti, brezpravni... Najtežji očitek, ki ga oblasti ob vsaki priliki naslavljajo na duhovnike nečlane je ta, da nočajo sodelovati z zakonito oblastjo za ljudi dobrobit, da nočajo pomirjenja duhov. Komunistična oblast, ki je pahnila vpisane duhovnike v strašne križe vesti in v dvomljiv položaj pred cerkveno disciplino in ki je poguna nevpisane duhovnike v črno bedo ter jih izpostavila na sramotilni oder — vse to poglobi vernike in nasičuje ozračje z nezadovoljstvom in z več ali manj odkritim odporom — bi lahko na en mah rešila vse problem ter vrnila Cerkvi in sebi mir in složno sožitje: ukini naj CMD, uredi odnose s sv. stolico, prizna domačo hierarhijo, dà Cerkvi pravo svobodo. Tedaj bo država imela v duhovnikih in katoliških vernikih svoje najboljše državljanje.

Kalvarija slovenskih škofov

Slovenska politična oblast vztraja na svojem zgrešenem stališču in misli, da bo

dejanj. Sklicali so v Hotederščici javno razpravo, na katero je prišel sodnik iz Idrije ter milica in OZNA z več strani. Pa je vstala neka žena in povedala, da je obtožba kleveta, da je bilo vse pripravljeno od komunistov, med katerimi je tudi njen sin, ki ji je vse priznal. Ljudje so ženski ploskali, komunisti pa so škripali z zobmi. Milica pa je pometala skozi vrata one, ki so najbolj ploskali ženski in vzlilikali: »Živel g. župnik! Tožiteljci sta se zbaljili odločnega nastopa ljudi in priznali, da je njuna obtožba lažna, kar pa je postavilo »sodnika iz Idrije« v dokaj smešen položaj, ker je moral priznati g. župnika za nedolžnega. Ljudsko sodišče je tako oprostilo duhovnika in razprava se je končala s sramoto in porazom partie.

Tukaj so vodilni člani in vrednosti, ki so se poznale v Jugoslaviji. Vzrok? Sprvega je bilo rečeno, da morajo bogoslove pred odlodom na počitnice izvršiti predpisani rok »protiletalskih vaj«; nato je Slov. Porocvalec z 26. 8. 1951 prinesel strupen članek proti ljubljanskemu bogoslovju, škofu msgr. Vovku ter prorektorju dr. Pogačniku, če da so bogoslove izdajali tajni časopis »Med namic, ki se je pozneje preimenoval v »Zlomsko«. Vzrok? Sprvega je bilo rečeno, da so to liste našli podvržene na hodniku bogoslovnice in da je dr. Pogačnik sam prijavil zadevo javnemu tožilstvu v Ljubljani, da bi tako preprečil nakane gotovih plačancev, ki so utihtapili in podvržli ta material, da bi lahko uničili ljubljansko bogoslovno.

Satansko sovraštro brezbožje v hotelu

zbrišati s slovenske zemlje vsako sled kriščanstva. Zato ima komunistični naraščaj še vedno nalogo, da ruši kapelice in sveta znamenja. Na kraju velike avtomobilske nešreče blizu Godoviča, ki je letošnjo zimo zahteval več smrtnih žrtev, so domačini postavili leseno znamenje na čast sv. Jožefa z napisom: »Sv. Jožef, prosi za nas! Če nekaj dni so našli znamenje v grmovju razbito na kose.

»Peklenska vrata jo ne bodo premagala« je napovedal Kristus. To je veliko upanje katoličke Slovenije, to je prepričanje, da se lehernega Slovenca, ki opljuvan in krvav stopa preko slovenske Kalvarije s pogledom na goro Tabor, da zapoje pesem rešenja.

Iz življenja Cerkve

Pomanjkanje duhovnikov v Avstriji

V Avstriji postaja pomanjkanje svetne in redovne duhovščine od leta do leta večje, kar vzbuja v katoliških krogih nemalo zaškrbljenosti. V sami dunajski nadškofiji je dandanes 785 nezaščitenih duhovniških mest, medtem ko jih je bilo 1. 1937 samo 371. Cerkveni krogi predvidevajo, da bo manjkal 1. 1954 v dunajski nadškofiji okoli 1500 duhovnikov.

Vzroki sedanjega duhovniškega pomanjkanja so razni. Predvsem je treba omeniti med temi vzroki zadnjo vojno, v kateri je padlo ali prezgodaj umrlo vse polno duhovnikov. Veliko škofe so napravili nadalje nacisti, ki so zaprli bogoslovni fakulteti v Inomostu in na Dunaju, zasedli razne samostane ter razgnali njihove redovnike. Tudi poganski in brezbožni duh nacizma ni pripravil ugodenih tal za duhovniške poklice. K temu je treba pristeti še dejstvo, da je usahnilo troje virov duhovniških poklicev: avstrijski kmetje, ki so dajali pred vojno relativno največ duhovnikov, preživljajo sami dandanes stavovsko in duhovno krizo. Odpadli so nadalje Sudeti (na Češkem), od koder so prihajali nekoč idealni in delavni duhovniki. Odpadel je slednjči dotok duhovnikov iz Nemčije, kjer jih tudi nimajo v preobilju.

Vprašanje duhovnikov je tem bolj pereče, ker bi potrebovali za pokristjanjenje mest, posebno Dunaja, veliko doberih in

vnetih duhovnikov. Nekateri svetujejo, naj bi poklicali v Avstrijo tuje duhovnike, posebno iz dežel, ki jih imajo več, kot jih potrebujejo, kot n. pr. iz Holandske, Irske in Severne Amerike, kjer se pripravlja na duhovniški poklic kar 23.000 semeniščnikov.

Indijski kat. za nadškofa Groesza

Glavni tajnik Indijske kat. zveze je povabil vse indijske katoličane in ostale indijske kristjane, naj praznujejo 26. avgust kot »dan nadškofa Groesza, kaloškega nadškofa, ki je bil obsojen od madžarskih komunistov na 15 let zapora. Ta dan, pravil poziv, naj vsi kristjani, katoličani in protestantje, darujejo svoje molitve in dobra dela za nadškofa mučenika in naj organizirajo zborovanja v protest proti preganjanju, ki so jim izpostavljeni duhovniki in laiki na Madžarskem. Poleg tega je Indijska kat. zveza predlagala, naj kristjani naslovijo na indijskega ministrskega predsednika in na zunanjega ministra prošnjo, da bi ta dva posredovala pri Združ. narodov in v Moskvi za ukinitev protiverskih preganjanj.

Italija za misijone

V preteklem letu so nabrali za misijone v Italiji skoraj 274 in pol milijona lir. Društvo za razširjenje sv. vere je nabralo včetve prispevke misionske nedelje skoraj 185 milijonov lir. Za dejanje sv. Petra apostola se je nabralo skoraj 45 milijonov.

Delavski sindikati in njih moč

KONEC.

V težkih preizkušnjah tam strokovničarji, gospodarstveniki, državniki in ljudstvo spoznavajo, da so to smrtna znamenja reda, ki je povzročil toliko gora, obenem pa porodni krči novega, pravčnejšega družabnega reda, v katerem bosta obe slojne skupini — podjetniška in delavska — nosili skrb in odgovornost za preovzetje in napredok narodnega gospodarstva.

SINDIKAT NI BIL PREMOČEN IN NE PREOBJESTEN

Iz navedenih dejstev tedaj vidimo, da se je ta najbolj kričec primer »prevelike moči« delavskih sindikatov razblnil v nič. Rudarski sindikat ni izvajal nasilstva nad nikomer. Svoje pravice in zahtevo, da naj porast cen nosita obe slojne skupini — ne samo delaveci, kot se to navadno zmore, da bi lahko branil in z njim tudi zmagovalo uspel.

SINDIKATI SO UPRAVIČENI V SEDNJEM DRUŽABNEM REDU

Na vsem svetu je danes morda kakih 10 sindikatov, ki so dosegli zgoraj popisano moč, da lahko res ščitijo v vsakem primeru pravice in koristi delavev. (Rudarski v USA je med njimi). Ti sindikati so zreli za prestop v stanovski red, toda zreli niso njih partnerji — podjetniki. Ko bo pri večini sindikatov na svetu dosegla tako idealno moč, tedaj bo tudi podjetniška miselnost

Z GORIŠKEGA

Akademija koroške mladine

V soboto ob 8h zvečer so nastopili v dvorani »Brezmadežec« na Placuti osnovnošolski otroci iz Št. Lenarta na Koroškem z lepo pripravljeno »Akademijo«.

Naš časopis je napovedal javnosti nastop, kar je imelo velik odziv pri naših ljudeh. Mala dvorana je bila tako natrpana, da je moral marsikdo oditi žalosten, ne da bi prisostvoval predstavi. Saj so prishi ljudje ne samo iz mesta, temveč iz bližnje okolice. V tem se vidi pri nas resnična in velika želja po zhlijanju in spoznanju z brati Korošci!

Mladi učenci so nas s svojim nastopom presenetili, kajti nismo pričakovali tako lepega in dovršenega podajanja posameznih točk. V njihovih pesmih smo čuli otočen klic Korotana, ki noče umreti..., ki se hoče prebuditi in združiti z brati ob Muri, Savi in Soči! Mali prizorek »Punčkina bolezen« je spravil vse poslušalce v prijetno razpoloženje. Simbolični nastop mlinskega kolesa in pa balet sta nam pokazala, da so se g. režiser in pa vsi posamezniki res potrudili. Občinstvo si je želelo ponovitev zgoraj omenjenih točk, kar so mali dobroduso tudi storili. Publika jih je ob koncu vsake posamezne točke nagradila s plaskanjem. Omeniti moramo, da je bila vsebina programa lepo izbrana in razporejena po točkah, tako da ni prav nič utrjavalo poslušalec. Razne peske točke so nas spomnile na stare čase, ko so bile še te pesmi na dnevnem redu po naših vaseh. Res, prav prijetno nam je bilo, ko smo jih začuli!

Vsa pohvala gre režiserju — učitelju g. Kurpus Arminu, ki si je vso stvar zamislil in tudi izvedel, kot smo imeli priliko videti v soboto zvečer.

Drugi dan ob 10.30 dopoldne so isto ponovili za naše najmlajše, popoldan ob 4h so pa nastopili na tržaškem radiu. Prav gotovo so se vrnili domov na Korotan veseli z zavestjo, da so želi uspeh za svoj trud. Takih obiskov bi si pa še želeli!

Nova maša v Batujah

Batujski rojak, č. g. Lojze Vetrih, je daroval v domači župniji svojo prvo slovensko sv. mašo dne 2. septembra t. l. ob obilni udeležbi vernikov iz cele okolice. Pevski zbor se je postavil z Perosijevu latinsko sv. mašo, ki je mnogo pripomogla k dostojni slovesnosti. Novomašniku naša iskrena voščila za delo v Gospodovem vinoigradu!

Razstava „Proste cone“

V soboto je bila otvorjena običajna vsakoletna razstava produktov goriške »Proste cone«. Otvoritvi so prisostvovali

razni odlični predstavniki tukajnjih oblasti. Meščani jo pridno obiskujejo.

»Prosta cone« je rešila propada in obogatila samo nekatere industrije, dočim pri pripristem ljudstvu se ne pozna nobena blagodat te ustanove.

Jubilej v Oseku

V Oseku bo 10. septembra obhajal 50 letnico svojega nepretrganega pastirovanja v tej župniji č. g. Franc Frank, zlatomašnik in upokojeni župnik, ki pa je še do danes sam izvrševal vse dušno pastirstvo v tej raznobižnji župniji zaradi pomanjkanja duhovnikov v apostolski administraturi. Dve vojni sta mu župno in podružne cerkve hudo poškodovali. Po prvi je vse 4 cerkve lepo popravil in preslikal, podružnico sv. Lucije skoraj vso na novo sezidal. Vipavcem priljubljeno božjepotno cerkev na Vitovljah pa so v drugi svetovni vojni nemški topovi tako razrušili, da je še sedaj v razvalinah, ker za popravo cerkva ni v novi državi smisla. Naj naš oseški patriarh vsaj zadnja leta ob strani svojega naslednika, ki ga te dni pričakuje, prezivi v mirnem pokoju!

Zvišanje poštih pristojbin

Ker so s 1. avgustom zvišali poštne pristojbine za notranjost države, je poštno ravnateljstvo odredilo s 1. septembrom povišek tudi za inozemstvo. Nove pristojbine so naslednje. Pismo do 20 gr 60 lir; dopisnice 35 lir; razglednice do 5 besedi in podpis 12 lir; vzorce brez vrednosti do 100 gr po 35 lir; za vsakih novih 50 gr pa še po 12 lir.

Tkanine za rjuhe

Urad za mednarodno pomoč poroča, da je ponovno naprodaj tkaninasto blago za rjuhe po kontroliranih cenah. Obenem javlja tudi, da je to zadnja razprodaja tovornatega blaga. Cene so različne in sicer po visokosti:

tkanina visoka	80 cm stane	lir 252 za m
»	90 »	» 283 »
»	120 »	» 388 »
»	150 »	» 483 »

Prodaja se samo v nekaterih trgovinah. V Gorici v trgovini Kuštrin - Raštel štev. 5; v Tržiču v trgovini Lodi - ulica Del Popolo štev. 2; v Krmelu v trgovini Torelli - ulica Matteotti.

Palača „Telve“

Te dni končujejo z deli pri gradnji nove palače »Telve« v ulici Crisp. Delo je odlično izvršilo goriško podjetje Zani pod vodstvom ing. Fornasarija. Gorica bo dobila s končno dograditvijo te stavbe novo krasno palačo in pa obenem primeren sedež za novo avtomatsko telefonsko centralo.

popravne izpite, se lahko vpisajo do 30. septembra.

Popravni izpit se začnejo dne 17. septembra ob osmih zjutraj. Podrobnejša pojasnila daje tajništvo zavoda v uradnih urah.

Gorica

V Gorici je dne 4. septembra po dolgi bolezni zapustila to solzno dolino Marija Seražin, vdova Dovgan. Pokojna je bila vzdrona mati številne družine, saj je imela 6 otrok, ki jih je po zgledu dobre krasnih mater vzgojila v pravem krščanskem duhu. Med njenimi otroki je tudi učiteljica na gorških ljudskih šolah gdč. Mila Dovgan. Čenjeni gospodični in vsem preostalem sorodnikom izrekamo svoje sožalje. Pogreb blage pokojnice je bil v sredo ob 4h popoldne ob obilni udeležbi znanec v župni cerkvi Sreca Jezusovega.

Slovensko Alojzijevišče

Začetek novega šolskega leta se bliža. Mnoge starše skrbi, kako bi oskrbeli svoje sinove, da bi s pridom študirali in uspešno dokončali šolsko leto. V Gorici imamo zavod »Slovensko Alojzijevišče«, ki sprejema od 5. razreda ljudske šole naprej. Zavod jih v vsem oskrbuje, jih vzgaja v krščan-

skem duhu ter podpira pri učenju. Starši, ki bi radi poslali svoje sinove v Alojzijevišče, naj vložijo na vodstvo kratko prošnjo za sprejem. (Naslov: Vodstvo Slov. Alojzijevišča, Gorizia, Via don Bosco 3). Ker razpolaga zavod le z omejenim številom mest, naj pošljemo prošnjo čimprej.

Vodstvo sprejema tudi pridne učence manj premožnih staršev po znižani vzdrževalnosti. Da pa more tem dijakom nuditi vso oskrbo kot ostalim, rabi nujno pomoč — darov. Zato se z zaupanjem obrača do priateljev revnih dijakov in do vseh, ki se zanimajo za naš zavod ter jih iskreno prosi pomoči. Če ne bo obilnih darov, zavod ne bo mogel vršiti svoje naloge, kar bo v občutno škodo našemu krščanskemu ljudstvu. PODPIRAJTE TOREJ VELIKO-DUŠNO SLOVENSKO ALOJZIJEVISCE!

Prednostne lestvice

Solsko skrbništvo javlja, da je na sedežu istega na ogled prednostna lestvica za učiteljevje osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom.

Prelepe so slovenske norodne pesmi. »Škrjanček« bo spolnil spored našega TABORA.

najlepša čustva. Tako dosega ta katoliški film svoj edini namen: buditi v srči ljubezen do Marie. Delo je sad italijanske filmske umetnosti, a v ameriški režiji. Film je v naravnih barvah in sicer v polnoma novi tehniki, ki gledalec prav nič ne utrudi. Kadar se bo predvajal film v mestu, gotovo ne zamudite prilike. Res pa je, da bi bil lahko zlasti drugi del veliko bolj katoliški, vesoljni; saj vse katoliški narodi pobožno častijo Marijo. Ko bi se gotovi režiserji in odločujoči može že enkrat prepričali, da se katoliška vera ne neha takoj za Trstom in Gorico, tedaj bi lahko bila taka velika filmska dela lepa in vsemu katoliškemu svetu še bolj draga!

Državna nižja trgovska strokovna šola

Popravni izpit jesenskega roka se pričnejo 17. septembra 1951 ob 8.30 po vrstnem redu, ki je objavljen na razglasni deski šole.

Vpisovanje se prične 1. septembra 1951 in se zaključi 25. septembra 1951. Samo za dijake, ki bodo polagali izpite, bo ta rok podaljšan do 3. oktobra 1951.

Podrobna navodila se dobijo v tajništvu zavoda vsak dan od 10 do 12 ure.

Potni vizum za Nemčijo

Urad za potna dovoljenja Svobodnega tržaškega ozemlja je prejel od Tristranskega urada za potovanja v Nemčijo (v angleško-franco-ameriški coni) uredbo, po kateri Urad za dovoljenja v Trstu ne bo več izdajal vstopnih vizumov za Nemčijo. Vse osebe, bivajoče na Svobodnem tržaškem ozemlju, ki žele obiskati Nemčijo, potovati skozi njo ali tam bivati, se bodo morale odslej obračati na nemški konzulat v Milanu.

Financa in vžigalniki

Zavezniški vojaška uprava je pred kratkim izdala ukaz štev. 143, ki ureja finančna določila glede posesti vžigalnikov, izdelanih na tem področju, v Italiji, ali uvoženih na STO od drugod.

Po tem ukazu lahko plačajo imetniki vžigalnikov, pridobljenih na zgoraj omenjeni način, določeno pristojbino v roku 6 mesecev od 1. septembra 1951.

Slovenska nižja srednja šola

1. Vpisovanje na slovensko nižjo srednjo šolo v Trstu bo letos od 1. do 25. septembra vsak dan od 10 do 12 ure. Učenci, ki imajo

Dekleta in žene! ne pozabite priti v narodnih nošah

nasmehi, a pokazati vam hočemo tudi, da nismo pri krepljenju telesa pozabile duha. Spored naše prireditve je naslednji:

1) Slovenske narodne pesmi, pojte deklinski zbor;

2) Kunčič, Prstani moje mame, deklamaciju;

3) Globočnik, Cvetkina družinica, igrica v treh dejanjih;

4) Gregorčič, Domovini, deklamacija;

5) Slovenske narodne pesmi.

Vnovič, pridite, se bomo potrudile, da vas razveselimo. V naši vzhicieno mladostni sredini se bosta razvedrili (upamo) do solz!

Deklice slovenske kolonije v Devinu

Film o Materi božji

V Mačkoljah, na Prebenegu, v Dolini, Borštu, Boljuncu in Riemanjih so predvajali v preteklem tednu najnovejši film o Materi božji. Tako so v vseh vseh tržaških Bregah obhajali spomin na Marijin rojstvo. V vsaki vasi je bila udeležba zelo velika, največja v Riemanjih in v Boljuncu. O tem izredno lepem barvanem filmu želimo povedati, da zadovolji skoro prav vsakega še tako razvajenega filmskega obiskovalca. Začetek filma je kaj skromen in recitatorski, toda kmalu po prvih minutah te vsega zajame. Znani prizori iz Marijinega v Ježusovega življenja so tako prepravljeno podani, da se jim človek ne more ustavljal. Drugi del filma, ki predstavlja duhovno in telesno pomoč Marije vernikom, nudi duhovni užitek prve vrste. Ob veličastnem slovospuvu vsega stvarstva v čast Materi božji se budijo v vsakem srcu

za gospoda kurata Matijo Blažiča. Oddaj ga pred mašo ob devetih! Moraš takoj na pot, da prideš pravočasno. V pismu obveščam gospoda o stvari in ga prosim, da ti gre na roko. V torek pa pojdeš v Čepovan, kjer imajo ta dan opasilo na čast župnijskemu zavetniku sv. Janezu Krstniku. Sedaj pa kar na pot!

Izročil je Urški pismo in jo odslovil.

Stekla je domov in se z materjo dogovorila, da bo ona danes gnala čredo na pašo. Použila je naglo zajtrk - mleko in kruh - in odšla. Mati Tinica je pa sklicala vaško čredo in jo v spremstvu zvestega Čuvaja gnala na pašo na Skalnico.

Urška je med potjo premisljala, kako naj govoriti lokovškim želbljarjem, ki so svojo robo — drobnimi in debelimi želblji za obuvajo — prehodili in poznali precej sveta, bili navihani in prebrisani kot malo prebivalcev goriške dežele. Priporočila se je nebeski Kraljici in jo prosila, da ji stoji pri govoru na strani. Mlada je, neizkušena, preprosta in neizučena. Kako naj govoriti množici? Kako naj jo navduši za Marijino naročilo?

VSI NA TABOR SLOVENSKE PESMI V ŠTEVERJAN,

ki bo v nedeljo 9. sept. ob 16. uri. Nastopili bodo pevski zbori iz sledečih vasi: mešani zbor iz Števerjana, Pevme, Gorice, Doberdoba in Jamelj. Mladinski zbor iz Števerjana, Podgore, Gorice in Štandreža ter ženski zbor z Vrha sv. Mihaela in iz Dola.

Za to priliko bo vozila koriera iz Gorice (od Ribija) od 14.30 naprej. Cene običajne.

V Števerjanu bo poskrbljeno še za dobro briško kapljico in drugo pičačo ter za sladko briško grozdje in sadje kakor tudi za shrambo koles.

Vsi zbori naj pridejo pravočasno, da se bo lahko začelo točno ob napovedani uri. Zaključek bo okrog 18. ure.

Primorski Slovenci, Števerjan vas vabi. Pridite vsi na to edinstveno prireditev sredi briških cipres in vinogradov!

Spisal dr. IVAN ČESNIK

Svetogorska pesem

P o v e s t

»Presrečna si, Urška, ker te je Maria izbrala za tako vzvišeno nalogu. Z možem si štejeva v srčo, da sva ti krstna botra, stric in ujna!« je dejala botra Ančka.

»Po slabotnih močeh bomo pomagali, da dobi Presveta Devica svoj dom na Skalnici,« je omenil stric Stefan.

Mati Tinica in Urška sta bili ganjeni, prisle so jima solze v oči. Naglo sta se poslovili in opravičili, da se ne moreta dalje muditi, ker hočeta tudi drugim vaščanom poročati o Marijin prikazni in njenem načrtu. Sli sta v vse grgarske hiše in pripovedovali o jutranjem dogodku na Skalnici. Ljudje so začudenim poslušali in Urški verjeli, ker so poznali njen pobožnost in globoko vernost. Spomnili so se rudi, da je na vrhu Skalnici stala do turškega napada l. 1477 Materi božji posvečena cerkvica, in so menili, da si Maria

želi tam gori svoje svetišče. Najbolj